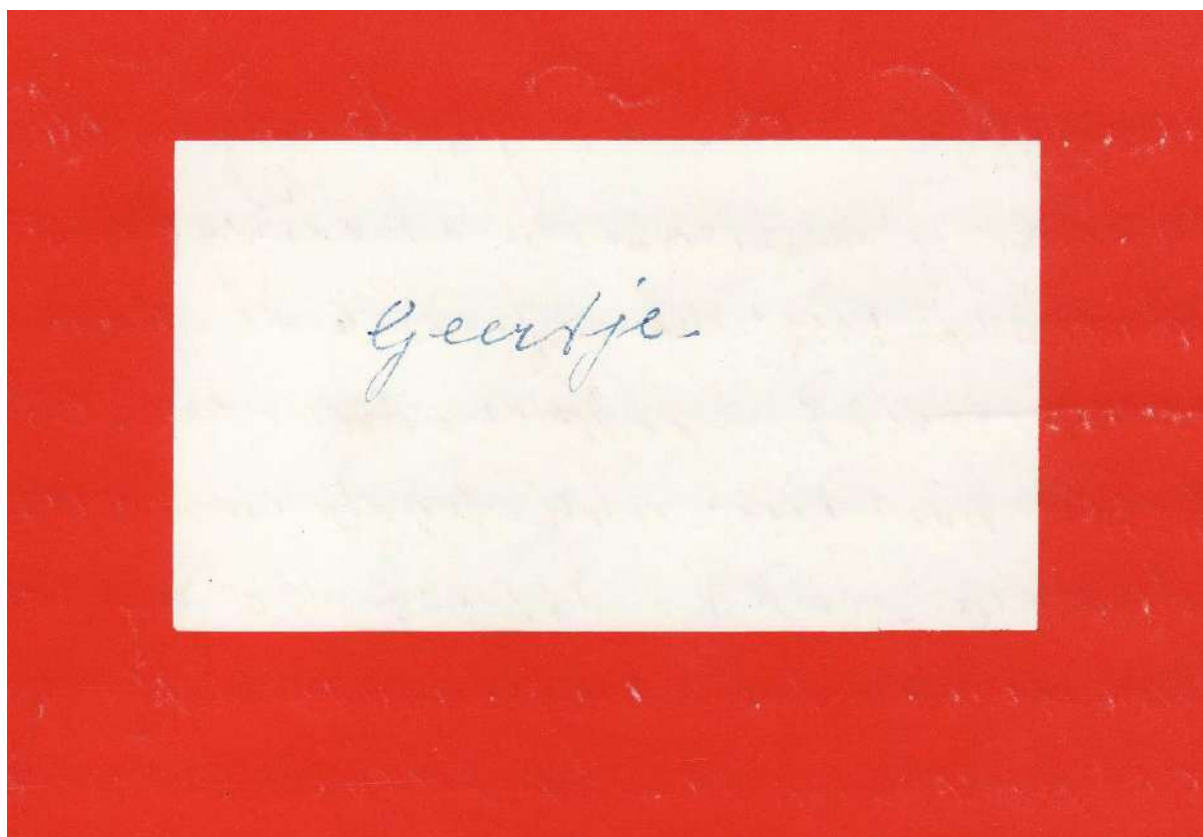

Aangedragen door
Gedeporteerde Rotterdammer
Verteld door
Dag van deportatie
dag van terugkomst
Verzamelplaats

**de kleindochter van Geertje
John, man van Geertje
Geertje, vrouw van John
11 november 1944
Eind mei 1945, na dagen lopen op twee linkerschoenen.
Mogelijk de nabij de Leopoldstraat gelegen
verzamelplaats Beurs.
Uitgebreide dagboeknotities van zijn vrouw Geertje.**

Wat

'Zowel mijn opa als de toen 17 jarige oom en opa van mijn man, zijn zo afgevoerd. Via Rotterdam centrum en Overschie. Mijn oma heeft nog een en ander opgeschreven op verzoek van mijn moeder. Hoe het was om achter te blijven met kleine kinderen en hoe ze de hongerwinter door kwamen. Ook natuurlijk de mondelinge overlevering van opa: heel summier.'

Op pagina 13 van de notities leest u ook over bijtjesdag, toen onder andere vrouwen die -naar men vermoedde- met Duitsers waren geweest, werden opgehaald en kaalgeschoren. Het werd snel erna verboden.

Hierachter leest u de dagboekfragmenten van Geertje.

Op verzoek zijn de familinamen geanonimiseerd. Pagina 7 en 8 van de pdf bevat enige overlap met pagina 16 en 17 van de pdf, waar Geertje haar vertelling redigeerde. Omdat ze er op pagina 17 wat aan toevoegt ('Zo konden wij weer eten koken, want we hadden nog steeds geen gas, en licht, en water.') namen we beide over.

Geertje.

11 November 1944

11 November's morgens vroeg werd mijn man door de Duitsers opgepakt en weggevoerd. Het was een drukte van belang in de Leopold Leopold, straat in Rotterdam.

Alle mannen tusschen 18 en 45 jaar moesten mee.

Ik heb op het balkon staan schelden tegen de Duitsers maar de kogels sloegen om mijn oren, ik ging ook snel weer naar binnen. Daar waren 3 kleine kinderen Ed 4 jaar Cobia 2 jaar en John de baby 5 maanden. Het gas werd gas en licht afgesloten en wij hadden ook geen water meer.

Ik had gelukkig kaarsen in huis, en een petroleum oliestel, en gelukkig nog 2 flessen petroleum.

Wij hadden nog wat licht savonds.

Het werd een strenge winter het vroor hard, er was ook veel sneeuw, maar wij hadden geen

kolen. Mijn man had nog aardappelen
en bruinen bonen voor ons kunnen
kopen voor dat hij opgepakt werd.
Wij hadden toch wat te eten,
want in de winkels was niks
meer te koop. En de baby voedde
ik nog zelf. De Duitsers hadden
zelf ook water nodig, dus op de
gekste tijden hadden wij een klein
straaltje water. Wij hadden in
de kelder een wasruimte daar
waren 4 kranen. Ik ging 's morgens
heel vroeg naar de kelder met een
emmer, om het water uit de
leidingen te halen, want de baby
moest toch ook in bad. Ik maakte
de kachel aan met hout en kookte
gelijk ons eten, en dan moest de
kachel weer uit. Omdat het ko-
lond was ging ik met de kinderen
weer naar bed. Ed en Cobie ieder
aan een kant bij mij, en John stond
in zijn bedje naast ons.
Ik dacht, als er wat gebeurd dage
den

zijn wij dicht bij elkaar.

Ik leerde Ed en Cobie heel wat kinderliedjes, wij lagen geweldig te zingen in bed en wij hadden het lekker warm.

Het werd Kerstmis wat moet je dan doen geen kolen geen hout meer om te spoken.

Ik heb toen mijn meubels verbrand ik dacht meubels kan je weer kopen maar als mijn kinderen dood zouden gaan van honger die krijg ik nooit meer terug.

Ik heb met Kerstmis aardappel koekjes en gebakken en aardappel cake wij hebben ritten smullen.

Het werd Januari, Februari nog steeds erg koud, vorsten sneeuw.

Het werd Maart op een ochtend stond ik op, keek naar buiten de sneeuw was weg. wij hadden 4 maanden sneeuw gehad.

Eindelijk, vlieg twigen gooide eten naar beneden.

Maar de burgers kregen er niets
van, nog steeds honger.

De politie en de ambtenaren
hadden het wel.

Het kon schijnbaar niet anders.

5-Mei de bevrijdings dag. wat
waren we gelukkig en blij.

Onze mannen waren nog steeds
weg. Ongeveer eind Mei is mijn
man weer thuis gekomen.

Wat waren wij allemaal
blij dat de oorlog voorbij was.
een moeder.

1944-1945

December 1944

Het was overal ellende en naderigheid.
Hoe overleef je dat allemaal, dat
doe je met elkaar. Heel veel mensen
rochten mij op, mijn huis was een
open huis. Mijn buren kwamen
altijd bij mij, wij zaten altijd met
een grote groep, er kwamen er steeds
meer bij. En wij praten altijd over
eten. Hoe lekker wij dat klaa-
rmaakte. Ik heb op een nacht
gedroomd dat ik een saarje zat te
eten, en het smaakte heerlijk, mijn
dag was toen heel goed na die droom.
Zo lang als je kan help je elkaar.
Maar het werd steeds moeilijker
wij kregen steeds minder op onze
bonnen en soms helemaal niets.
Op een ochtend kwam mijn boven-
buurvrouw naar mij toe, zij vertelde
mij dat zij droomde dat zij de deur
uit de ruimte gezet had.
die beneden in de yflat was,

Maar hij kon het zelf niet doen om,
dat hij ziek was. Ik zij is zei dat
ik de deur morgen ochtend heel
vroeg ging jassen. Ik ging met een
hamer naar bene den, met harde
knablen heb ik deur uit de schaar,
mieren, ^{Geslagen} het ging met geweld, want
het zat vast lekker vast geroest.
Het is een portiek flat met acht
woningen, niemand kwam kijken,
Ik denk dat zij bang waren dat de
druissers in de kelder waren. Ik heb
de deur naar boven getrokken, het
was en heel hard, de deur was
behoortijk ruw. Ik heb de helft
van de deur aan mijn buurvrouw
gegeven, want het was haar droom.
Ik ben later door mijn beste vrien,,
din verraden. Hij heeft aan de
eigenaar van het huis verteld dat
ik de deur gesloten had. Ik hoefde
de deur niet te betalen, want hij
stond toch altijd open zei hij.

Het is nu April 1945 nog steeds
geen vrede. Het eten wordt erg
schaars. Wij konden op onze aardappel
bommen suiker bieten krijgen.

De buiten kant van de biet schildde
ik er af, en sneed de biet in dikke
plakken, die kookte ik met een
laagje water gaar. Ik liet ze
afkoelen, de kinderen en ik aten
ieder een plak biet, de kinderen
kregen er maagpijn van.

Mijn schoonmoeder kwam vlees bij
ons brengen. Ik zei waarom eet je
het zelf niet op, zij had niet zoveel
trek in vlees. Ik heb het gebraden
het zag er lekker uit, en het smaakte
prima. Mijn schoonmoeder zei, dat
het een hondje was, daarom wilde
zij het niet eten. Mij kon het niets
schelen wat het was ik vond het lekker.

Ik heb nog bruine bonen in huis, maar
geen hout om te koken. Mijn stoelen
heb ik al opgestookt, nu gaat de tafel
er aan, dat vind ik wel erg.

Mijn opa Tetschy heeft die tafel
zelf gemaakt. Dat was zijn vak
hij had een eigen bedrijfje in
Amsterdam.

Eind april is het nu al en het is
nog steeds voor de mensen heel
moeilijk om in leven te blijven.

Ik heb nog roelstof in huis en
mijn buren wilde het graag van mij
kopen. ~~Vaan~~^{van} dat geld kon ik bij een oude
dame honing kopen. Zo had ik voor
mijn kinderen een lekker snoepje.
Ik betaalde f 25 voor een ~~blok~~ honing
dat was in 1945 een week geld.

Eind Mei 1945 kwam mijn man
~~kwam~~ thuis uit Duitsland, waar hij
11 November 1944 gedwongen werd te
werken voor de Duitsers.

Hij kreeg werk bij de spoorwegen hij
werd overweg wachster. Daar kwam
hij in contact met in een oude

Duitsers, die door een ongeluk zijn
linkerbeen was kwijt geraakt.

Hij werden vrienden, niet allen
Duitsers zijn slechte mensen, dat
moeten wij niet vergeten. Mijn

man zijn schoenen waren helemaal
versleten, je kon in Duitsland geen
schoenen kopen. Mijn man kreeg toen
van die oude man twee linker schoenen.

Half April kwamen de Canadese
Duitsland binnen vallen, toen was
de oorlog gans voorbij. De Neder-

landers die daar werkten waren toen
ook vrij, zij wilde allemaal graag
naar huis terug. Het ^{een} groepje
gingen zij naar Nederland lopen,
mijn ~~man~~ met twee linker schoenen,
aan zijn voeten.

zij hadden geen geld en geen eten.

zij sloepen in een bos of park.

Over dag klampte zij de Canadezen
aan voor eten en drinken, en dat
kregen zij ook van ze. Mijn man
verselde aan een Canadees dat hij
melke kieren voeten had, en dat het
twee linker schoenen waren.

Mijn^{man} kreeg een paar soldaten schoenen
wel een beetje aan de grote kant
maar ze waren heerlijk. Na ~~twee~~^{drie}
dagen lopen kwamen zij in Bladel
aan, een dorp in Brabant, daar
konden zij niet verder, want nuid,
holland was nog niet bevrijd.

zij werden bij Burgersingen waartoe

Het duurde nog twee weken, toen
konden zij pas naar Rotterdam.
Wat waren wij blij om weer bij
elkaar te zijn.

En dat het eindelijk
vrede was.

De oorlog was voorbij maar niet voor iedereen was het feest.

Mijn kapper en zijn zoon, verselde aan de klanten die in zijn kapperssalon kwamen, dat met Bijlzes dag, de vrouwen die met de duitsers waren bevriend hun haar werd afgeknijpt en daarna kaal geschoren.

Hij hadden een groep van acht man bij elkaar gekregen, die dat wel wilde doen. Ik kende de mannen heel goed dus toen het zo ver kwam, kwamen zij mij halen om te komen kijken, ik ging met ze mee.

Hij hadden een lijst gemaakt daar stonden de namen op van vrouwen waar ~~zij~~ zij van wisten dat zij met duitsers bevriend waren geweest. Acht man sterk belde aan, de deur ging open, en zij gingen met één allen het huis binnen. Ik hoorde gestommel en kinderen, huilde, toen kwamen zij met een vrouw naar beneden. Zij hadden ook een stoel

mee genomen, daar moest zij op
gaan zitten. Toen begon het knippen
van het haar, daarna werd het
hoofd heelemaal kaal geschoren, en
met zwarte verf bestreken.

Ik vond het vreselijk om te zien,
ik ben naar huis terug gegaan, ik
ging niet meer kijken.

Waarom worden vrouwen elfjaar
gestraft. Er waren veel nederlanders
in duitsland, zijn zij nooit met een
duitsse vrouw mee geweest. Voor mij
hoefde die bijtjes dag niet, na
veertien dagen werd het ook verbor

De duitsers verlaten Rotterdam.
Een langen rij duitsers gingen
terug, naar hun eigen land.
Als een rij grijze muizen, de
uniformen zonder versiersellen
en wapens. Het was ^{een} armoedig stel
als je ze zag lopen, van hun grote
mond wat ze altijd hadden, was
niets meer over. En wij ^{waren} gelukkig
van ze verlost.

Wat hebben onze mannen hard
gewerkt om alles weer op te
bouwen.

Rotterdam was een puinhoop.
Alles was kapot gemaakt door de
duitsers, en wat hebben zij veel van
ons gestolen.

vijf jaar oorlog, en vijf jaar na de
oorlog hadden wij nog niets.

Alleen moesten onze mannen
hard werken voor een klein salaris.

1944 - 1945

Het was overal ellende en nardigheid. Hoe overleef je dat allemaal dat doe je met elkaar. Heel veel mensen zochten mij op, mijn huis was een open huis. Mijn buren kwamen altijd bij mij, wij zaten altijd met een grote groep, en kwamen er steeds meer bij. En we spraken altijd over eten, hoe lekker mij dat bleef maakte. Ik heb op een nacht gedroomd, dat ik een taartje had te eten, en het smaakte heerlijk, mijn dag was toen heel goed na die droom! Zo lang als je kan help je elkaar. Maar het werd steeds moeilijker.

Wij kregen steeds minder op onze bonnen, en soms helemaal niets. Op een ochtend kwam mijn boven buurvrouw naar mij toe zij vertelde mij dat zij gedroomd had, dat zij de deur uit de was ruimte gezat had, die beneden

inde flat was, maar zij kon het zelf
niet doen, omdat zij ziek was.

Ik zei, dat ik de deur morgen ochtend
heel vroeg ging jassen. Ik ging met
een hamer naar beneden, met
harde knallen, knallen heb ik de deur
uit zijn scharnieren geslagen. Het
ging met geweld want het was
lekker vast geroest. Het is een por-
tiek flat met acht woningen.

Niemand kwam kijken, ^{denk} ik dat zij bang
waren dat de deuren in de kelder waren.
Ik heb de deur naar boven getrokken,
ik woonde twee hoog. Het was een
heel karwei, de deur was behoorlijk
ruaar. Ik heb de helft van de deur
aan mijn buurvrouw gegeven, want
het was haar droom. Zo konden
wij weer eten koken, want wij
hadden nog steeds geen gas, en
licht, en water.

Mei 1945

De oorlog is voorbij maar onze mannen mochten nog niet naar huis. Winter was nog geen gas en licht, en water en heel weinig eten. Mijn man moest nog in Bladde blijven in (Brabant) ^{ging} Hij bleef een kruidenier werken, hij wilde geen salaris, maar levensmiddelen. Hij kon hij een grote kist met levensmiddelen naar Rotterdam sturen, via het rode kruis. Ik ben naar huis terug gegaan, om een kinderwagen te halen, daar heb ik de kist boven op gezet. Wat nat en allemaal in die kist. Ei poeder bonen meel om pannenkoeken te bakken boter suiker koffie en thee. snoepjes voor de kinderen zelfs een ham om je haar te verzorgen. Mijn man dacht aan alles. De andere Nederlanders deden het niet, zij werkten niet, zij lagen in het

gras te rouwen, mijn kinderen
hebben een fijne vader hij wilde
graag voor ^{ons} hem werken.
Ik had een lieve man die zo
goed voor ^{ons} verzorgde.

Geertje

en Eddy	4 $\frac{1}{2}$ jaar
en Coby	2 $\frac{1}{2}$ jaar
en Johnny	1 jaar

Geboren 1940 Eddy

Geboren 1942 Coby 3 ~~kinderen~~

Geboren 1944 Johnny 3 kinderen in de
oorlog
geboren.